

Ännu ett tal om Palestina. Jag höll det igår på Svenska Palestinakommitténs årsmöte. Tack för ett så hedrande uppdrag. Detta sa jag:

Det enda vi med absolut säkerhet kan säga efter nattens eldupphör mellan USA och Iran är att vad som än följer, krig, fred eller mittemellan, så kommer det att ske över huvudet på palestinierna.

Ändå är palestinierna krigets huvudpersoner. Nu som alltid. Vid sidan av makten över oljan är det är vad som sker med och i Palestina som direkt eller indirekt orsakat samtliga krig i Mellanöstern efter andra världskriget.

Roten till det onda är FN:s bisarra och djupt omoraliska beslut den 27 november 1947 att stycka av en bit Palestina och upplåta åt europeiska koloniserare.

Ingen frågade palestinierna då och fortfarande är det häpnadsväckande få som ställer den rimligaste och självklaraste av alla frågor: Vad gör europeiska och amerikanska bosättarkolonister i Palestina? Med vilken rätt är de där?

Och varför beskrivs Israels ockupationsvåld som självförsvar medan palestiniernas självförsvar stämplas som terrorism? Det kan man fundera över medan USA:s och Israels krig mot Iran kanske tar en paus. Under tiden fortsätter Israel att med mord och fördrivning försöka förverkliga lögnen "det finns inga palestinier".

Här är några aktuella fakta:

Sedan vapenvila i Gaza inleddes i oktober har minst 723 Gazabor dödats och över 1 900 skadats, enligt Hälsodepartementet i Gaza och FN.

En av de skadade är en ettåring som tillsammans med sin pappa tillfångatogs av israeliska soldater. Pappan sitter vad jag vet fortfarande fängslad. Barnet lämnades tillbaka med märken som läkare beskriver som tortyrmärken: "troligtvis orsakade av cigarettbrännskador". Tortyr mot palestinier i israeliska fångläger och fångelser är väl dokumenterat, men en ettåring ... Även på Västbanken fortsätter dödandet. Minst 979 palestinier har dödats sedan Hamas attack mot södra Israel den 7 oktober

2023, enligt FN:s kontor för humanitärt bistånd, OCHA. Fördrivningen av den palestinska befolkningen på Västbanken fortsätter och tilltar. Nu i två former.

Dels sker fördrivningen som bosättarvåld. Israeliska bosättare terroriserar med hjälp av israelisk militär palestinska byar tills byborna inte har något annat alternativ än att ge sig av. Sedan tar bosättarna eller den israeliska militären över marken.

– Varje dag ger vi palestinska barn skäl att hata oss, säger Joel Carmel från Breaking the Silence, en organisation för soldater som tjänstgjort i den israeliska militären.

Men fördrivningen sker också genom nya lagar. Israeler får nu köpa privat palestinsk mark och Israel tar över en rad myndighetsfunktioner från den palestinska regeringen i Ramallah.

Israel tar enligt ett kabinetsbeslut över ansvaret för vatten, avlopp, miljövård, bebyggelse och fornminnen på de självstyrande palestinska A- och B-områdena. Det betyder att Israel tar sig rätten att riva "olagliga" byggnader också där palestinerna har rätt att utdela byggnadstillstånd.

Detta betyder också att Israel ensidigt drar sig ur de så kallade Oslo-avtalen från 1993 och 1995, där Västbanken temporärt delades upp i självstyrande palestinska områden (kring 40 procent av Västbanken) och Israel-kontrollerat område (kring 60 procent). Allt enligt en sammanfattning i DN av Nathan Shachar.

Det systematiska och rasistiska våldet mot palestinerna drevs till sin spets när Knesset, Israels parlament, den 30 mars i en andra läsning antog en lag som inför dödsstraff för palestinier som dödar israeler. Lagen gäller inte omvänt och i praktiken är det så gott som riskfritt för israeler att döda palestinier.

– Det är djupt nedslående att detta lagförslag har godkänts av Knesset. Det är uppenbart oförenligt med Israels folkrättsliga skyldigheter, även i förhållande till rätten till liv. Det väcker allvarliga farhågor om brott mot rättssäkerheten, är djupt diskriminerande och måste omedelbart upphävas,

kommenterade FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Volker Türk.

Det är lätt att bli pessimist om Palestinas framtid. Våldigt få frågar efter palestiniernas mänskliga rättigheter och när det kommer till förhandlingar blir palestinierna alltid svikna och förrådda - av stormakterna såväl som av grannarna. Såväl Egypten som Jordanien samarbetar med Israel.

Men jag är trots allt optimist. Tiden är inte på Israels sida. Att Israel behöver ständiga krig för att överleva får även kolonialister att tröttna. Fler lämnar Israel än som flyttar dit. 82 700 personer utvandrade från Israel under 2024 och bara 23 800 israeler invandrade till landet, enligt statistik från den israeliska statistiska centralbyrån. I snitt lämnade 2 200 fler personer Israel i månaden 2024 än under året innan, skriver Middle East Eye.

Men det starkaste skälet för optimism är Israels totala beroende av USA:s oreserverade stöd. Det stödet vacklar.

Israels folkmord i Gaza har vänt opinionen. Allt fler amerikaner, även judar, även republikaner, även inom Trumps Måga-rörelse frågar om USA:s politiska och ekonomiska pris för Israel verkligen är värt det.

Drar USA tillbaka eller villkorar sitt stöd måste Israel förhandla för att överleva. Självklart hoppas jag då på en enstatslösning, ett Palestina from the river to the sea med lika rättigheter och skyldigheter för alla som bor där oavsett vilken gud de tror eller inte tror på.

Är det möjligt? Jag vet inte. Men långsiktigt tror jag en sådan stat är det bästa alternativet även för Israels judiska befolkning. Historien lär oss att våld skapar makt men att makt skapad av våld aldrig varar för evigt. Långsiktigt är andra värden starkare än våldet.

Israel har våldet på sin sida
Palestina har legitimiteten

Därför vill jag avsluta med att citera de tre första stroforna ur Esaias Tegnér's dikt "Det eviga" från 1810:

Väl formar den starke med svärdet sin värld,

väl flyga som örnar hans rykten;
men någon gång brytes det vandrande svärd,
och örnarne fällas i flykten.
Vad våldet må skapa är vanskligt och kort,
det dör som en stormvind i öcknen bort.

Men sanningen lever. Bland bilor och svärd
lugn står hon med strålande pannan.
Hon leder igenom den nattliga värld
och pekar alltjämt till en annan.
Det sanna är evigt: kring himmel och jord
genljuda från släkte till släkte dess ord.

Det rätta är evigt: ej rotas där ut
från jorden dess trampade lilja.
Erövrar det onda all världen till slut,
så kan du det rätta dock vilja.
Förföljs det utom dig med list och våld,
sin fristad det har i ditt bröst fördold.

Tack för att ni lyssnade.

Gert Gelotte höll talet vid Svenska Palestinakommitténs
årsmöte den 8 april 2026.